

# BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIATULUI ARADULUI

Redacția și Administrația  
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA  
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:  
Pentru 1 an 500 Lei; 6 luni 150 Lei

## Ortodoxia sufletului popular

Cu câțiva ani în urmă se purta la noi o polemică destul de vie pe tema dacă poporul român este sau nu religios. Unii arătau că poporul nostru este profund credincios, alții afirmău nici mai mult nici mai puțin că este ateu. Cei dintâi, tradiționaliștii, își susțineau teza pe temeiul istoriei naționale, a vieții populare și a folclorului, în care se află resurse de argumentare foarte bogate și clasic de frumoase. Cei din tabăra adversă, democrații iudaizați, făceau apel la anumite obiceiuri populare, superstiții, înjurături și alte vicii, care nu sunt compatibile cu religia creștină.

Astăzi polemica aceasta nu se mai poate susține din simplul motiv că evenimentele istorice prin care trecem au răsturnat în întregime teza democraților filo-ateiști și au dat dreptate perfectă tradiționaliștilor. Numai faptul că Românii au rezistat 24 ani ispitei bolșevice ar fi fost un argument suficient să ne convingă că este un contrast între ateism și românism. Dar avântul cu care pleacă de acasă și eroismul cu care luptă astăzi Românii pe frontul împotriva bolșevismului ateu și a stăpânirii lui Antihrist din U. R. S. S. adevăresc până la evidență că în sufletul poporului nostru strălucesc virtuți și forțe creștine care ne umplu de admirație.

Dacă totuși se mai află îndoelnici în privința sufletului creștin al poporului român, apoi îi trimitem la un element nou de convingere, să-i zicem statistic, la corespondența dintre soldații mobilizați și dintre cei ai lor de acasă, care în majoritatea absolută a cazurilor — am putea spune aproape în unanimitatea lor — are un conținut religios. Incepe cu informația că cel ce scrie cartea e sănătos, care sănătate o dorește „mai întâi dela Dumnezeu”, apoi și dela sine, cetitorului. Tot așa cu „ajutorul”, cu „pacea” și „mulțumirea” dela Dumnezeu. Nu este scrisoare în care să nu se facă invocarea lui Dumnezeu, în care să nu se facă doriri de bine

și mulțumiri dela Dumnezeu și dela Maica Domnului, însoțite de alte sentimente și mărturisiri ale credinței creștine.

Cine are sau a avut prilejul să servească la un birou de cenzură militară, pe unde trec toate scrisorile din toate familiile din țară — se poate face o statistică în condiții mai bune decât aci? — nu mai poate avea nicio îndoială în privința sănătății sufletului poporului nostru și a credinței lui creștine ortodoxe.

Pentru cei ce n'au avut acest prilej edificator, transcriem aci un fragment dintr'o scrisoare — cine le-ar putea reproduce pe toate? — pe care țăranul Jula Mitru din Șicula o trimite fiului său Augustin, aflător pe front într'un oarecare batalion de vânători. După ce i se adresează: „Dragul Tati”, și-l înștiințează că e „însetat” după el, continuă:

„...și mai departe să nu te gândești la noi nimic, numai te rog fiul meu și băietul meu să ai curaj și credință cătră patria noastră România și să răușim și să învingem bolșevicii din Rusia și cu toții să murim pentru mama noastră România și te rog să fi supus domnilor noștri oficeri și să nu injuri pe Dumnezeu, pentru că la iel iese ajutorul și va scăpa pe toată lumea de pericol și năcazuri...”

Un document elocvent despre ortodoxia sufletului popular: sinteză între naționalism și creștinism, optimism religios, creștin și patriot, suflet robust de țăran sănătos, care în fața furtunilor și a vijeliilor vremii stă neclintit și nebiruit, ca stânca de care se sfarmă toate valurile mării.

Așa a fost Românul totdeauna: stăvilă împotriva năvălirilor barbare, străjer al credinței creștine, scut al culturii europene, cruciat al Bisericii lui Hristos și iubitor de Dumnezeu. Așa a fost și așa a rămas.

Au fost păgâni și pângăritori de suflete toți acei scriitori și observatori superficiali,

cari, răi fiind și caracterizându-se pe sine, au aruncat în fața poporului român ocară infamiilor ateiste. Chiar dacă se întâmplă să se aplece pe satele noastre câte un indiferent religios, care nu dă cu anii pe la biserică, acela este un exemplar izolat, de care se ferește toată lumea ca de „omul dracului”.

Correspondența de războiu a poporului român, expresia celei mai curate sincerități, este o dovadă strălucită despre concepția lui de viață creștină, un semn de sănătate morală și religioasă pilduitoare.

## Fericirea omenească

Problema fericirii omenești a fost preocuparea de căpetenie a filosofilor și a tuturor religiilor din toate timpurile. Deosebirea răspunsurilor stă în concepția fericirii.

Unii aflau fericirea în satisfacerea simțurilor, ca epicureii. Alții o căutau cu austeritate în virtute și perfecționarea sufletească, ca stoicii. Realizării moderni caută fericirea în realizarea unui ideal omnesc, adecvat personalității.

Răspunsul diferitelor religii la problema fericirii variază după gradul lor de spiritualitate. Problema fericirii omenești este centrul religiunii creștine. Omul istovit de goana vieții, copleșit de arșița păcatului și zăduful zilei, se întreabă dacă poate fericit? Răspunsurile omenești oricât de mărețe ar fi, nu ne pot satisface. Toate sunt relative sau deșarte.

Singur creștinismul desleagă problema fericirii umane integral. Fericirea omenească în lume este strâns legată de scopul omului. Cărțile sfinte ne lămuresc: „Aceasta este viața cea vecinică, să te cunoască pe Tine unul adevăratul Dumnezeu și pe care ai trimis, pe Iisus Hristos” (Ev. Ioan 17, 3). Tot Mântuitorul zice Sfinților Apostoli, și nouă tuturor: „Eu sunt Lumina lumii, cine-mi urmează Mie, nu va umbla în întunec, ci va avea lumina vieții” (Sf. Ev. Ioan. 8, 12).

Evident omul n'a fost creat în lume pentru sine însuși. Nici fericirea deplină nu poate fi antropocentrică. Dumnezeu a creat pe om pentru Sine. Fericirea omenească este deci teocentrică. Dumnezeu a creat pe om ca să cunoască pe Dumnezeu, creatorul său, să-I slujească și astfel să fie fericit. În măsura în care omul se ridică cu mintea și inima la Dumnezeu, în măsura în care slujește și nădăjduiește în Dumnezeu, omul își îndeplinește rostul său în lume și astfel este fericit. Lucrul de căpetenie este proslăvirea lui Dumnezeu în lume, iar răsplata este fericirea.

Pentru noi oamenii, fericirea este umbra Soarelui Celui ceresc. „Pentru tine ne-ai creat Doamne!” zice Fer. Augustin.

În lumea de azi stropită de atâta sânge, udată de atâtea lacrimi, sfâșiată de atâtea suspinuri și atâtea jale, sguduită de cutremure, greu mai putem vorbi de fericire. Vorba profetului: „Ei zic că-i pace, dar nu-i pace”.

Cauza ne-o ilustrează tot cărțile sfinte: „Fiindcă, măcar că au cunoscut pe Dumnezeu, nu L-au proslăvit ca Dumnezeu, nici L-au mulțumit, ci s'au datat la gândiri deșarte... S'au fâlit că sunt înțelepți și au înebunit... Și au schimbat slava Dumnezeului nemuritor în chipul omului muritor... Astfel au ajuns plini de nelegiuire... bârfitori, uritori de Dumnezeu, obraznici, trufași, lăudaroși, născocitori de rele, neascultători de părinți, fără pricepere, călcători de cuvânt, fără dragoste firească, neînduplecați, fără milă” (Rom. I. 21-31).

Iată icoana tristă a omului de azi, în posesia cuceririlor tehnice moderne, și totuși nefericit. Omul a isgonit pe Dumnezeu din lume, din biserică și a încercat să-L smulgă și din inimă. Nefericirea lumii de azi este din cauza substituirii slavei lui Dumnezeu, cu mărirea deșartă omenească! Dumnezeu este însă izvorul fericirii. Noi am rupt legătura cu El și astfel am rămas pribegi și sărmani, goi și flămânzi de adevărata fericire.

Un trandafir sălbatec întrebă odată o florică de câmp, de unde își are mirosul său? Florica îi răspunde smerit: „Dela crinul de pe răzor”. Așa este și povestea fericirii omenești. Slava lui Dumnezeu, dacă o caută omul, ea se răsfrânge asupra lui, în chipul fericirii. Mărirea Domnului strălucește asupra celor credincioși, ca și razele soarelui în roua dimineții, dându-i strălucire de piatră scumpă.

Omului credincios i-se dăruiește o părticică din fericirea nesfârșită, ca și mireasma crinului, pentru florica din răzoare.

„O Tu, care în univers lucrezi și creiezi, Ție ne rugăm, lasă torentul năvalnic al puterii Tale, să vie ca vântul de sud, impetuos de primăvară, fă să străbată vastul câmp al vieții omenești, lasă-l să aducă mireasma florilor multe și freamătul multelor păduri, lasă-l să adape seceta sufletului nostru cu dulceață și cântec. Fă, ca puterile noastre reîmprospătate să strige după nemărginita îndeplinire!” (R. Tagore).

Lăsați să strălucească în lume Soarele dumnezeiesc, atunci veți afla fericirea voastră pierdută!

Prot. Ștefan Lungu

## Cum se învață Catehismul ?

Suntem la începutul anului școlar. După cum plugarul își pregătește din vreme uneltele de lucru trebuitoare, așa dascălul se îngrijește să dea în mâna școlărilor cărțile și celelalte unelte de lipsă uceniciei școlare.

În Episcopia noastră, cu începerea anului trecut, s'a dat catihetilor o carte nouă de învățatură: Catehismul. Vorbă să fie că e nouă; în realitate este o revenire la tradiția catehizației adevărate, sistematice, serioase.

Reintroducerea Catehismului în școala primară s'a făcut dintr'o motivație întreită. 1. Lupta împotriva sectelor — cari vin cu o ideologie eterodoxă — reclamă o apărare și propagare a doctrinei ortodoxe, cu toată stăruința și cu toată dragostea de adevăr. Câtă vreme copiii sectarilor încă din școală iau poziție împotriva dogmelor Bisericii noastre, noi nu putem să ne lăsăm copiii noștri desarmați în fața lor. 2. Trăim într'un mediu confesional. Celelalte confesiuni creștine fac din catehizație una dintre preocupările lor cele mai serioase. Nici noi nu putem lipsi dela datoria această. 3. Obligația catehizării face parte din viața și tradiția Bisericii primare și patristice. Dacă în epoca de aur a Bisericii catehizația era obligatorie și dădea roade strălucite, cu atât mai mult este necesară astăzi, când sentimentele religioase și credința dreaptă sunt mult mai slabe, decât atunci.

Întrebarea este: Cum se învață Catehismul, pentru a da roade bune? — Știu toți catihetii că lecțiile de Catehism nu sunt tot așa de ușoare, ca istorioarele și parabolele biblice. În Catehism avem lecții sistematice, care se memorizează mai greu decât poveștile. De aci grija și greutatea de a face lecțiile lui cât mai ușoare.

Scopul acesta se poate ajunge numai dacă se urmează *metoda catihetică* propriu zisă, adică de a face lecțiile prin *întrebări și răspunsuri*. Toate Catehismele sunt alcătuite din întrebări și răspunsuri: clare, scurte și precise.

Pentru a nu îngreuna materia de predat, este de recomandat ca părinții catiheti să simplifice, dacă mai pot, lecțiile din carte, dar în niciun caz întrebările. Acestea e bine să fie puse, așa cum sunt în manual, tocmai pentru precizia cu care trebuie să se dea și răspunsurile.

De o povestire sau predare a lecțiilor de catehism, în forma celorlalte lecții, nu poate să fie vorba, căci nu se reține din ele mai nimic. Catehismul este *întrebare* precisă și *răspuns* tot așa de precis.

La examenele de religie din anul acesta s'a putut face constatarea că: acolo unde părinții

catiheti s'au ținut sever de întrebările și răspunsurile manualului, rezultatul a fost foarte bun. Acolo însă unde catihetul intervine cu sistemul *lui* și cu știința *lui*, acolo nu se poate obține aproape niciun rezultat. În loc de claritate, în mintea copiilor rămâne confuzie. Și e firesc să fie așa, pentru că întrebările și răspunsurile corecte și exacte, nu se pot obține în mai multe feluri, cel puțin dela copii, ci numai într'un fel.

Aceasta nu înseamnă că copiii trebuiesc siliți să memorizeze mecanic paginile Catehismului, ceea ce nu ar fi de niciun folos. De un apel la studiu și la memorie de sigur că trebuie să fie vorba, dar și aci întrebările și răspunsurile *repetate* în școală se memorizează mult mai ușor și mai bine, decât atunci când lecțiile sunt date să se învețe acasă.

Și mai este ceva: pentru a se învăța Catehismul întreg cu o clasă într'un an școlar sunt absolut necesare *săptămânal două ore*, făcute cu conștiințiositate și punctualitate.

Cam așa se învață Catehismul, și este de subliniat că: *fără Catehism viața religioasă este lipsită de soliditatea convingerilor apostolice și pândită în tot momentul de surpriza deraierilor dela credința dreaptă.*

Orice alte observații, nedumeriri și întrebări în privința aceasta, din partea părinților catiheti experimentați, sunt bine venite și așteptate.

## Perle evanghelice

*Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece* (Mt. 24,35). Orice cuvânt omenesc se destramă în fața acestora, tari ca granitul și care proiectează lumină din altă lume pe toate cărările noastre. Ele revarsă o răcoare plăcută asupra sufletului, ca și apa cristalină a izvorului asupra celui setos. Cuvinte, cari au numai început dar rămân în veci, — sunt ca niște axe puternice, cari susțin universul întreg. Cele mai frumoase cuvinte omenești, îmbrăcate numai în hermelina purpurie a limbii, rămân grunțuroase față de cele din izvor divin, ce sunt cristalizate ca niște forme geometrice ideale.

Muzicalitatea lor internă rămâne nealterată. Suavitatea lor armonioasă triumfă în orice limbă, în orice traducere. Nu este carte și nu este secol, care să mai fi produs asemenea cuvinte. Rezonanța lor va fi auzită până la sfârșitul lumii.

Auzul nostru îndată le desparte de cele vulgare, dupăcum deosebește vibrațiile monetei de cea falsă. Între mulțimea glasurilor cu miros pământesc, ele se înalță ca o mireasmă de chemare paradisiacă: *și oile merg după el, că știu glasul lui* (In. 10,4).

O armonie inimitabilă însuflă cuvintele Domnului — un fel de paralelism între două linii — care după urechea noastră pare a fi disonantă și totuși de cea mai perfectă concordanță: *Ci mulți dintâi vor fi pe urmă și cei de pe urmă vor fi întâi* (Mt. 19, 30). *Că cine va voi să-și mântuiască sufletul, îl va pierde; iar cine îl va pierde sufletul său pentru mine și pentru evanghelie, acela se va mântui* (Mt. 8, 35).

În aceste propoziții — și în altele, — observăm antiteze și sinteze minunate — demne numai de o logică dumnezeiască — și cari ne aduc aminte de Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. Muzica Sf. Treimi domină ca un acord divin paginile Evangheliei. Pe aripile acestei armonii sunt purtate cuvintele lui Iisus peste oameni și peste veacuri, ca și polenul plantelor dus pe spatele vântului la mare depărtare.

Cuvintele Domnului se recunosc dintre cele omeneste și prin gust. Aceste din urmă sunt fără gust, față de cele dintâi, îmbibate cu „sarea” cerescă. *Bună este sarea... aveți sare întru voi* (Mc. 9, 50). În câte și câte cuvinte ale Lui gustăm nu numai înțelepciune dumnezeiască, dar cuminenie omenească, cum am zice cuvinte de „spirit” — se înțelege într'un sens, pentru care n'avem cuvinte de exprimare. Mai cu seamă în parabolele sale găsim particulele din aceasta „sare”, pe cari nu le întrece nici un gust din lume.

Poate nimic pe pământ nu izbește cu atâta tărie în stânca inimii noastre, ca tocmai cuvintele: *Dacă vine cineva la mine și nu urăște pe tatăl său și pe mama sa... nu poate să fie ucenicul meu* (Lc. 14, 26). Și în alt loc: *Căci flămând am fost și nu mi-ați dat să mămânc; insetat am fost și nu mi-ați dat să beau* (Mt. 25, 42 și urm.). Acestea sunt ca niște săgeți fierbinți, cari străbat în inimă și rana provocată rămâne în veci. Se recunosc îndată aceia, cari au fost străbătuți de aceste săgeți. Din rana astfel deschisă de săgețile sfinte în inima omenirii, se ridică cu tărie adevărul și mărturia, că Iisus Hristos a trăit pe pământ, chiar facă Evanghelia ar fi dispărut cu d săvârșire.

Înțelesul cuvintelor *Talita Kumi* (Mc. 5, 41), este mai aproape de realitate așa: *Copilă ție zic deșteaptă-te!* Minunea înfiorătoare a învierii este precedată de cuvinte așa de simple și naturale, ca și când ar fi vorba de o simplă revenire din împărăția somnului la realitate și nu de o descețare a sufletului din îmbrățișarea glacială a morții.

Iată o altă trăsătură în câmpul Evangheliei: simplitatea, care îi imprimă caracterul divin. Aerul evanghelic este cel mai curat și stăveziu, încât și obiectul cel mai îndepărtat ni se pare a

fi aproape; ca și când am atinge cu mâna spațiul dintre muntele Taborului și cel al Ermonului. Timpul de 2000 ani — dintre noi și Evanghelie — nu a ros niciuna din mărgăritarele sale; din contră, pururea se va simți prospețimea ei, care trezește și înviește sufletele.

Arborele Evangheliei, care mereu înverzește de douăzeci de veacuri, are rădăcinile ramificate în lumea întreagă. El a fost și este udat cu multe lacrimi și sânge mucenicesc și a cărui ramuri și frunze ne grăesc nouă despre Domnul. Arbore minunat, care împrăștie parfum ceresc pentru toți fiii pământului, doritori după fericirea eternă a raiului.

Pr. M. Măcinic

## Muncă și răsplată

Au fost timpuri când munca era considerată ca ceva dejositor și era încredințată robilor, apoi clăcașilor și în fine muncitorului liber, din care cauză a luat naștere lupta de clasă și frământările sociale.

Chiar și unii interpreți biblici consideră munca ca un blăstăm, ca un chin, ca o pedeapsă: urmare a căderii celor dintâi oameni în păcat.

Cercetând însă mai adânc sensul biblic, vom ajunge la convingerea că munca a fost instituită înainte de căderea în păcat a celei dintâi părechii. „Și a luat Dumnezeu pe omul pe care-l făcuse și l-a pus în raiul desfătării ca să-l lucreze și să-l păzească” (Facere 2, v. 11).

Omul cel dintâiu era aproape de perfecțiune, putea însă prin muncă să ajungă perfecțiunea.

Prin căderea în păcat, munca numai s'a îmbinat cu suferința, având însă aceeași putere de întărire spirituală ce tinde spre perfecțiune.

Regulele naturii și principiile biblice dispun ca șase părți din viață omul să lucreze și să muncească.

Prin muncă intelectuală — ideea — și corporală — energia — s'a creat civilizația, progresul, lumina și bunăstarea.

Popoarele și neamurile, unde natura a fost așa de darnică cu ele, încât își pot câștiga hrana fără efortare prea mare, au rămas în stare de sălbăticie, pentru că au nesocotit porunca dumnezească de a munci.

Astăzi când țara noastră se renaște spre o viață nouă ea are la temelie munca.

Munca va fi tezaurul de energie și bogăție a statelor totalitare în viitor; iar etalonul aur, idolul veacului, se va prăbuși.

În viitor cine nu va munci nu se va ospăta la masa vieții, în deplin acord cu Sf. Ap. Pavel:

„Cine nu vrea să lucreze acela să nu mănânce“ (II. Tes. 3, v. 10).

Când munca individului este încununată de succese are mulțumire sufletească. Chiar marele Creator al lumii — Dumnezeu — după ce a terminat marea operă a creațiunii s'a bucurat că toate câte a făcut sunt bune. Iată sămburele răsplătii, mulțumirea sufletească.

Pentru orice muncă omul este pasibil de răsplată temporală și materială și de răsplată eternă, bună sau rea, după natura muncii prestate. „Bine slugă bună și credincioasă...“ sau: „Slugă vicleană și leneșă...“

Țăranul muncește cu drag ogorul său în speranța că va fi răsplătit cu recoltă îmbelșugată la seceriș.

Lucrătorul din uzină muncește cu tragere de inimă dacă eforturile sale de lucru sunt recompensate și standardul vieții familiei lui asigurate.

Când țăranul își vede munca sa nimicită sau recolta distrusă, iar muncitorul din uzină efortul său nesocotit, își pierde dragostea și elanul de muncă lăsându-se în voia sorții.

Tot asemenea cel ce produce muncă intelectuală, când își vede nesocotită năzuința lui și eforturile sale, elanul se pierde și puterea de muncă slăbește producându-se o depresiune sufletească în sine, precum și o descurajare pentru alții.

Dispărând partidele politice n'am avea de ce ne mai îndoi de o recompensă a unui surplus de muncă.

În trecut se urcau pe scara socială *indivizi cari n'au justificat prin muncă*, de cele mai multe ori, *locul ocupat*.

În viitor însă munca va fi criteriul de selecționare a valorilor. Munca va fi comoara și tezaurul unui neam. Munca va fi izvorul de curățenie spirituală ce ridică și înalță pe om; munca este etalonul de aur al viitorului.

Deci, prin muncă fiecare să contribuie la clădirea marelui edificiu național al neamului, al patriei și bisericii, în curs de refacere și reînnoire.

Pr. Dr. R. Popa  
Botoșești.

## Despre ce să predicăm?

În 21 Septembrie, **Duminică după Înălțarea Sfintei Cruci**, să vorbim despre: **iubire, suferință și jertfă**.

Dacă Dumnezeu a iubit lumea în așa măsură, încât a dat pe unul născut Fiul său spre răscumpărare, ca tot cel ce crede într'ănsul să nu piară ci să aibă viață veșnică, atunci fără îndoială în aceeași măsură se cuvine să iubim și noi pe Dumnezeu. De când Crucea a fost stropită cu

sângele scump al răscumpărătorului lumii, ea stă înfiptă între cer și pământ, întinzându-și brațele ei ocrotitoare asupra omenirii. Hristos cel răstignit, este centrul de întâlnire, punctul de regăsire a omului cu Dumnezeu. Iubirea dumnezeiască, trezește iubirea lumii. Noi nu putem însă zice că iubim pe Dumnezeu, atâta timp cât săvârșim păcatul.

A iubi deci cu adevărat pe Dumnezeu, înseamnă, în primul rând, să încunjurăm tot păcatul și toată ispita.

Diavolul, vrăjmașul d'ntre început al neamului omenesc, se folosește de toate mijloacele, chiar de noi înșine — de trupul nostru — pentru a stăvili dragostea noastră către Ziditorul.

Putem noi rezista tuturor ispitelor și amăgirilor? Avem tăria de a lupta, de a ne jertfi pentru iubirea noastră către Dumnezeu? Această iubire este într'adevăr luptă, război fără cruțare, hotărât și permanent. împotriva răului și pentru dentru dobândirea desăvârșirii în bine (Mat. 5, 29—30).

Fără îndoială că războiul acesta împotriva răului este împreunat și cu suferința. De altfel suferințele sunt cuptorul în care se lămurește aurul curat al iubirii noastre față de Dumnezeu.

Aci se poticnesc cei mai mulți. Se năzuiesc spre bine, se avântă spre desăvârșire, câtă vreme viața este senină dar îndată ce se ivesc norii suferințelor, avântul sufletului scade și omul recade în păcat ca un porumbel cu aripile frânte.

Suferința este voltmetrul care arată intensitatea, trăinicia și stabilitatea iubirii noastre față de Dumnezeu.

Suferința naște iubire, iubirea jertfire, iar jertfirea aduce mântuire.

Hristos Mântuitorul prin suferințele Lui pe Cruce ne dă dovada celei mai sublime și curate iubiri, iubire care culminează în jertfa vieții pentru mântuirea noastră.

Privind Crucea Domnului și unind suferințele zilelor noastre cu suferințele Lui, să ne dăm silința să le îndurăm așa cum le-a îndurat El și atunci vom înțelege rostul lor.

„El este jertfa de ispășire pentru păcatele noastre și nu numai pentru ale noastre, ci și pentru ale lumii întregi. Și prin aceasta știm că l-am cunoscut, dacă păzim poruncile Lui“ (I. Ioan 2,2,3).

Crucea Mântuitorului stă ca o carte scrisă cu litere de foc veșnic deschisă în fața noastră în care citim: „Cel ce voește să vie după mine, să se lapede de sine, să-și ia crucea și să vie după mine“ (Marcu 8, 34). Aceste cuvinte cuprind întreg programul vieții noastre creștine.

Hristos s'a jertfit pentru mântuirea noastră. Mii de frați, fii și părinți ai noștri își jertfesc

azi viața pentru pacea și fericirea noastră, pentru moșia, limba și legea noastră. Ei și-au luat crucea suferințelor purtând-o cu bărbăție și credință, dându-și viața vremelnică pentru Hristos și Evanghelie, pentru Cruce și Biserică, dobândind viața și fericirea cea adevărată și veșnică.

„Iar cine-și va pierde viața sa pentru mine și pentru Evanghelie, acela o va măntui” (Marcu 3, 35).

Fie ca jertfa Mântuitorului pe Cruce să ne lumineze mintea ca să înțelegem nemărginita lui iubire pentru noi, trezind în inima noastră aceiași dragoste de să până la jertfă față de cei ce se jertfesc pentru noi în aceste zile grele și față de cei ce rămân în urma lor întristați și nemângăiați, cu cuvintele profetului pe buze: „O, voi toți cari treceți pe acest pământ de suferințe, vedeți dacă este durere ca durerea noastră” (Plâng. Ierem. 1, 13).

Pr. V. M.

## Informațiuni

■ **D-l Radu Rosetti**, Ministrul Culturii Naționale și al Cultelor, a primit următorul răspuns la telegrama de felicitare adresată Domnului Ion Antonescu, Conducătorul Statului, din prilejul înălțării la rangul de Mareșal al României:

„Mulțumiri călduroase *Dos. personal și slujitorilor tuturor ramurilor de cultură națională prin biserică, prin școală și prin artă pentru bunele cuvinte de felicitare și pentru asigurarea devotamentului de muncă vrednică de jertfele și realizările reîntregi care de țară ale armatei luptătoare*”.

„Antonescu Mareșal al României și Conducătorul Statului”.

■ **Misionarii bisericii ardeleni**, plecați în Basarabia pentru a mângăia în suferinți și întări în credință pe frații eliberați de sub stăpânirea lui Antihrist, s'au întrunit toți la Sibiu, de unde Luni în 1 Septemvrie 1941, după un serviciu divin oficiat în capela Academiei „Andreiane”, au plecat la București. Aici au fost primiți de I. P. S. S. Patriarhul Nicodim. Marți în 2 Sept. seara a avut loc la Patriarhie în cinstea Înălților Ierarhi și misionarilor noștri o cină comună, la care au participat, pe lângă membri misiunii, I. P. S. S. Patriarhul Nicodim, d-nii Mihai Antonescu Vice-Președinte al Consiliului de Miniștri, R. Rosetti Ministrul Culturii și al Cultelor, I. Sandu Subsecretar de Stat la Culte, etc. Au tostat I.P.S.S. Patriarhul Nicodim, d-l Mihai Antonescu și I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae. Din cuvântarea d-lui M. Antonescu reproducem următoarele pasagii demne de reținut și de însemnat:

*În tinda bisericilor s'a plămădit sufletul românesc.*

*În zvon de altar ne am îngemănat suferința și ne-am zidit puterea.*

*Lupta voevodală a găsit adesea în vârful de clopotnițe și în ziduri de mănăstiri, piepturi de cetate nebiruită.*

*Și tot biserica, în pridvoarele ei de lumină a deschis răsărit gândului românesc și culturii naționale.*

*Chemarea și împlinirea bisericii noastre n'a fost numai aceea de plămădire creștină, ci a fost o mare misiune de mistică națională înfăptuitoare.*

*În această putere religioasă, pe care Neamul românesc o trăește încă în adâncuri de suflet și în puteri de faptă trebuie să găsim din nou temelii de viață.*

*În timp ce lumea de azi prăvălește puterile stăpânitoare ale bisericii și uită ce a dat Creștinismul civilizației și vieții, poporul românesc stă puternic, rezemat de nesfârșite izvoare de mistică creștină, adânc înrădăcinată în cugetul și tradiția noastră.*

*De aceea, noi nu trebuie să născocim formule noi pentru a ne însufleși drumul către lumea nouă, fiindcă sufletul Românului, aplecat credincios în creștineștile datini, își poate face din credința lui roi plămădiri de viață națională.*

*De aceea, misiunea bisericii noastre este nu numai o misiune de pătrătoare religioasă a învățăturilor creștine, dar este o mare chemare națională de reîntemeiere a Neamului nostru pe puterile credinței.*

*Prin tradiționalismul nostru creștin și național, noi aducem temelii de viață nouă, care leagă tradițiile strămoșești ale epocii eroice voevodale și lupta credincioasă a mulțimii pentru dreptate cu drumurile noi pe care se îndreaptă lumea.*

*D. profesor Mihai Antonescu a cinstit apoi marelui rol național pe care l'a avut biserica Ardealului în întemeierea și păstrarea unității noastre naționale.*

*Acest suflu de unitate românească trebuie să rămână neștirbit în cugetul Clerului ardelean, pentru că din el trebuie să răsară fapta împlinitoare de drepturi.*

*Plecarea marilor prelați ai Ardealului pe pământul Basarabiei este un nou semn al vechilor obiceiuri ale bisericii ardeleni și o mărturie sigură a unității noastre naționale, nebiruite și neînduplecate . .*

*Plecarea din București a avut loc în 4 Sept. c. În ziua următoare au ajuns la Chișineu, de unde Înălții Ierarhi cu suitele lor s'au împărțit pe județe pentru a cerceta pe frații basarabeni și a nume: I. P. S. Mitropolit Nicolae, însoțit de Prot. Teofil Chiffa-Deva, Preot Căpitan Gh. Secaș, Arhidiaconul I. Circov, Diaconul A. Scurtu și alți zece preoți-paroahi din Arhiepiscopia Sibiului, vizitează județele Lăpușna și Orhei; P. S. Părinte Episcop Andrei al Aradului, județele Tighina și Cetatea-Albă; P. Sf. Episcop Vasile al Timișoarei, județele Bălți și Hotin; P. Sf. Episcop Nicolae al Oradiei jud. Soroca; P. Sf. Episcop Veniamin al Caransebeșului, jud. Cahul și Ismail.*

*Un vagon cu zeci de mii de manifeste, peste o sută de mii de cărți de rugăciuni și broșuri de*

cuprins religios-moral și național, au fost puse la dispoziția serviciului de propagandă al misiunii, de către I. P. Sf. Mitropolit Nicolae și de „Astra” ardeleană.

Cu prilejul misiunilor dela Chișinău, I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae a făcut înhumarea celor 63 români (dintre cari 4 preoți) asasinați de bolșevici în sediul consulatului italian din capitala Basarabiei.

■ **P. S. Nicolae Colan**, singurul nostru Episcop rămas în Ardealul ocupat, desfășură o bogată activitate duhovnicească. Am cetit rapoarte frumoase despre vizitațiile canonice pe care le face, despre sfințirile de biserici, între cari se numără și monumentală biserică din Bistrița, și despre cuvântările și pastoralele înțelepte pe care le adresează credincioșilor pentru a-i întări în dragoste, în credință și în nădejde.

Ultima vizitație canonică a făcut-o în propopiatele Dej și Lăpuș, și la mănăstirea „Sfânta Ana” din Rohia. Pretutindeni pe unde P. Sfinția Sa vestește cuvântul mântuirii, ochii credincioșilor se înouă de lacrimile dragostei frățești, inimile se umplu de fiorii bucuriilor sfinte și întinerește toate speranțele.

Remarcăm dintr-o predică a P. Sfinției Sale cuvintele prin cari a îndemnat pe puținii poporenii din parohia Ciubanca (plasa Cărbăului) „să vină la biserică izbăvirii lor și să nu se socotească așa de puțini cum sunt la număr, ci ori de câte ori își vor apleca capetele pe sub pragul acestei biserițe, să își aducă aminte că vreme de mai bine de o sută de ani pe sub același prag și-au plecat capetele rânduri de moși strămoși, s'au închinat în fața aceluiași altar și au sărutat aceleași icoane. *In clipele lor de rugăciune, de durere sau de bucurie, să-i simtă pe toți alături și atunci vor vedea cât de mare este numărul lor.*”

■ **Un exemplu rar de filantropie și modestie creștină** a lăsat posterității eminentul și adânc regretatul profesor Dr. Terențiu Olariu, despre moartea prematură și vrednicia căruia am scris în numărul trecut al revistei.

În testamentul său cetim aceste cuvinte de bun creștin:

*„În activitatea mea am fost călăuzit de sentimentul unei adânci iubiri, dar între Hristos și persoane, în caz de conflict, alegeam totdeauna pe Hristos și astfel persoanele nu totdeauna au putut să-mi înțeleagă și să-mi aprecieze cuvintele și atitudinea. Am avut mult de suferit, dar n'am păstrat ură și supărare față de nimenea. Poate n'am uitat totdeauna, dar am înțeles și am iertat pe toată lumea. De aceea, vă rog și eu pe toți aceia pe cari i-am jicnit vreodată, să mă ierte în acest ultim ceas.”*

Sentimentul iubirii creștine, profesorul Olariu l-a trecut și în faptă. Pe numele Școlii Normale din Arad a lăsat 5 jugăre de pământ, din venitul cărora să se dea anual ajutoare elevilor normalști, merituoși, iar a cincea parte din venit să se dea premiu celei mai bune eleve latiniste dela liceul de fete „Elena Gh. Birta”.

Cuvinte și fapte pe cât de rare, pe atât de grăitoare.

■ **Clerul militar**, în frunte cu P. S. Partenie Ciopron episcopul Armatei, dă zilnic dovezi de virtuți cari cinstesc întreagă Biserica noastră. Gazetele scot mereu la iveală nume și fapte de merit cari lasă urme neșterse în istoria războiului actual.

Dela începutul războiului P. S. Partenie, urmat de vrednicul protopop colonel I. Dăncilă și de alți preoți harnici și entusiaști, au cutreerat garnizoanele și câmpurile de bătae, făcând slujbe sfinte și rostind soldaților cuvinte de îmbărbătare.

În timpul luptelor pentru trecerea Prutului, preotul Gligor din apropierea râului, căra în spate, cu poporenii, lăzi de muniții prin ploaia de gloanțe, până în primele rânduri de bătae, — pentru care vitejie a fost propus de germani să fie decorat cu „Crucea de Fier”.

Alt preot, deși grav rănit, își făcea slujbele de înmormântare pe front sprijinit pe subșoarii de soldați.

Un colonel spunea despre preotul unității sale: „Acest tinăr și inimos preot îmi este tot atât de prețios pentru trupă ca și cel mai brav ofițer al meu”.

În fața Odesei, în sectorul său de activitate, un singur preot militar, a oficiat pe lângă slujbele duhovnicești trebuitoare trupei, peste 1200 botezuri. Alți preoți s'au remarcat prin acte de caritate și alte fapte eroice, cele mai multe făcute și tăcute.

Pretutindeni, lupta cea bună s'au luptat...

■ **Un prizonier rus**, în vârstă de 24 ani, aflător în apropierea Bradului la un detașament de lucru, pentru a-și dovedi unui ziarist credința în Dumnezeu, așa după cum a învățat-o pe ascuns dela părinți și bunici, a scos din sân un chip al Maicii Domnului cu Iisus în brațe, săpat într-o bucată de plumb.

Ajuns în biserică, a mulțumit lui Dumnezeu în genunchi și cu lacrimi în ochi, că i-a ajutat să scape din brațele bălaurului roșu.

■ **Până la alegerea noului mitropolit**, Papa Pius XII a numit ca locțiitor de mitropolit al Blajului pe P. S. Dr. Traian Valeriu Frențiu, episcopul unit al Oradiei.

Este interesant de constatat că la Blaj s'a infiripat un curent viu pentru afirmarea dreptu-

lui de alegere a mitropolitului, așa cum există în Biserica ortodoxă, și să se înlăture dreptul suveran al Papei de a-și numi el episcopii și mitropoliții, pe care îi agreează mai mult.

În Nr. 32 și 33/1941 al săptămânalului „Unirea” dela Blaj, au apărut în acest sens două articole cari au avut un răsunet mare și foarte favorabil atât între credincioșii bisericii unite, cât și în sânul clerului și poporului ortodox. În amândouă se militează cu toată convingerea pentru dreptul de alegere.

„...dreptul de a ne alege mitropolit este unul fundamental și trebuie apărat, la nevoie, cu eroism dus până la martiriu... Stricarea rânduelilor noastre răsăritene ar închiide catolicismului ușa spre sufletul nației românești care a trăit și a crescut atâtea veacuri în mireasma lor sacră și plină de poezie... Iar în organizația răsăriteană, dreptul de alegere, într-o formă sau alta, este străvechiu și general. Noi nu-l putem înlătura cu totul fără a fi acuzați de frații din cealaltă strană de stricarea rânduelilor genuin răsăritene...”

Astfel de rânduri în „Unirea” dela Blaj constituie evenimente de care ne bucurăm din toată inima și le aplaudăm chiar și în cazul, mai mult ca sigur, că Papa nu va ține cont de ele.

■ **Cercul Catihetic** al preoților din Arad și-a ținut în sala bibliotecii eparhiale ședința începutului de an școlar la 10 Sept. c. sub președinția P. C. Prot. C. Turicu. S'a discutat problema instruirii și educației religioase și morale a tineretului școlar din Arad și a manualelor școlare cari trebuiesc introduse în toate clasele școlilor primare. S'a hotărât ca elevii și elevele dela toate școlile să participe la Sf. Liturghie, care se va oficia anume pentru tineret în biserica din Cetate și în capelele dela Internatul Diecezan și dela Căminul de ucenici. Pentru conferințele interșcolare se va pregăti tema despre virtute. Școlile de fete vor studia virtuțile religioase, cele de băeți virtuțile morale. La intrarea în clasă se recomandă a se citi rugăciunea publicată în numărul trecut al revistei. S'a discutat apoi întrebarea: Cum se învață Catehismul? La care răspundem în altă parte a revistei.

■ **Dăruiri.** Sfânta Episcopie a Argeșului a dăruit prin colet postal pentru parohia Laz: 2 kgr. lumini de ceară, o Biblie a Sf. Sinod legată în piele și pânză și peste 150 cărți pentru bibliotecă și colportaj, iar Părintele Mihail I. Chiriță directorul Seminarului teologic din Curtea de Argeș șapte cărți pentru biblioteca parohială. Toate de mare valoare.

Mulțumim donatorilor pentru legătura sufletească făcută prin darul trimis, iar dlui maior Lazăr Bodea din Timișoara îi mulțumim pentru propaganda ce ne-a făcut-o pe meleagurile argeșene de veche tradiție bisericească. *Pr. S. Tăutan*

Nr. 4308/1941.

## Comunicat

În urma adresei Sf. Sinod Nr. 1943 din 2 Septembrie 1941 aducem la cunoștința PP. CC. Protopopi și Preoți, spre conformare, următoarea

### Formulă

pentru pomenirea la slujbele bisericești  
a Conducătorului Statului.

După pomenirea Patriarhului sau a Chiriarhului;  
și după pomenirea M. S. Regelui

urmează:

#### 1. La ectenii:

Pentru osârduitorul Conducător al Statului, pentru Guvernul Țării, pentru mai marii oștilor, ai ținuturilor și orașelor și pentru binecredinciosul popor român, Domnului să ne rugăm.

#### 2. La Sfintele Daruri:

Pe osârduitorul Conducător al Statului, pe Guvernul Țării, pe mai marii oștilor, ai ținuturilor și orașelor și pe tot binecredinciosul popor român, să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

#### 3. La polihronii:

Osârduitorului Conducător al Statului, Guvernului Țării, mai marilor oștirilor, ai ținuturilor și orașelor și întreg binecredinciosului popor român, dă-le Doamne, zle bune și îndelungate, pace și sănătate și întru toate bună sporire, și-i păzește întru mulți ani.

Arad, 11 Sept. 1941.

Consiliul eparhial

## In atențiunea catihetilor

În conformitate cu adresa Ven. Consiliu eparhial Nr. 2977/1940, C. Preoți catiheti sunt obligați a face catehizația după noua programă analitică și după *manualele de religie* tipărite în

#### Editura Diecezană.

Fără carte, instrucția rămâne în vânt. Manualele pentru clasele I, III, V, VI și VII costă 12 lei exemplarul; cele pentru clasele II și IV câte 15 lei exemplarul. Sunt cele mai ieftine din toată țara. *Catehismul* (cl. IV) și *Cunoștințele liturgice* (cl. V) sunt obligatorii și pentru școlile de ucenici, în conformitate cu adresa Ven. Consiliu eparhial Nr. 2974/1940.

Comenzile se vor face de către fiecare parohie, resp. preot, după numărul elevilor, direct dela

**Librăria Diecezană Arad.**

#### Notă

Preluând administrarea Librăriei și Tipografiei Diecezane, rog P. C. părinți Protopopi și Preoți să achite *neconștientat*, în termen de 30 zile, debitul parohiilor și întrucât au și pe cel personal, la Cassieria întreprinderilor eparhiale. Arad, la 9 Septembrie 1941.

Sava Tr. Seculin  
consilier, referent eparhial.